

150. godina posvete crkve sv. Mateja
Viškovo

Zadnjih 5 godina truda i ulaganja u crkvene objekte župe Viškovo

ŽUPNA KUĆA

- 20.09.2010. Obnovljena i preuređena župna kuća
- 04.06.2012. Obnovljena župna dvorana
- 26.06.2012. Obnovljena fasada župne kuće
- 26.10.2012. Obnovljeno dvorište župne kuće

CRKVA SV. MATEJA

- 09.07.2013. Obnovljena unutrašnjost crkve uključujući svetište i sakristiju te je postavljena nova rasvjeta u crkvi
- 11.07.2013. Priključen gradski plin u župnu crkvu
- 12.07.2013. Vanjska fasada svetišta crkve
- 16.07.2013. Slika sv. Mateja premještena na glavni oltar, kamo je nekoć i stajala
- 27.01.2015. Postavljen novi krov na crkvi
- 13.03.2015. Obnovljena fasada crkve
- 12.06.2015. Uređen trg ispred crkve

Većina radova izvedena je uz finansijsku potporu Općine Viškovo.

Župa koja okuplja

U povodu 150. obljetnice posvete crkve sv. Mateja na Viškovu
5. srpnja 2015.

Dragi naši župljani,

kao što sigurno već znate pred nama je proslava 150. obljetnice postojanja župe sv. Mateja na Viškovu. To je događaj koji se tiče svih nas koji živimo u ovom lijepom mjestu. Upravo vi, dragi mještani Viškova tvorite veliku zajednicu koja se zove župa. Bez vas – prijašnjih i budućih generacija – crkva kao građevina nebi imala smisla. To je vaš blagdan stoga s pravom možete biti ponosni.

Uz ime Viškovo, čiju posvetu župne crkve proslavljamo, vezano je ime sv. Matej. Stoga, kada se drugima koji vas susreću predstavite da ste iz Viškova i oni na neki način po vama dolaze pod zagovor sv. Mateja. Zbog toga smo svi pozvani, a posebno vi, dragi naši Viškovljani, našega zaštitnika u pomoć zazivati, ali i slijediti u svom svakidašnjem kršćanskom životu.

I vi, dragi mladi i draga djeco, budite ponosni na svoju Župu, na svoju župnu crkvu i na svijetle likove ove župe kao što su fra Marijan Blažić i braća Baštijan. Molite im se i nastojte svojim životom iz dana u dan potvrđivati da ste pravi vjernici i da želite svoju vjeru svakodnevno svjedočiti uz pomoć sv. Mateja.

Želja nam je da se kroz ovaj tjedan obogatite i duhovno obnovite kako bi nam proslava ovog našeg blagdana bila svima i od koristi za naš svakodnevni život.

Stoga molimo i pozivamo ne samo redovite vjernike, već baš sve župljane, kao i vjernike iz okolnih župa, da nam se priključe kroz ovu pripremu kako bismo se zajedno družili i slavili Boga po zagovoru svetog Mateja.

Vaši svećenici:
vlč. Josip Blažotić, župni vikar
mons. Ivan Nikolić, župnik

Sveti Matej - naš zaštitnik

Sveti Matej u kršćanstvu je poznat kao apostol i evanđelista, a živio je u prvom stoljeću. Iz Evanđelja proizlazi da je gostoljubiv Matej bio sin Alfejev i da mu je drugo ime bilo Levi, a rodom je iz Kafarnauma u Palestini.

Apostol Matej jedan je od dvanaestorice učenika, apostola Isusa Krista i vrlo je dobro poznavao, živio i slijedio životni put, djela i učenje Isusovo.

Po svom zanimanju, Matej je bio carinik te se danas smatra zaštitnikom bankara, knjigovođa i poreznika. Matej je i evanđelista, napisao je prvo od četiri Evanđelja, a to znači da je napisao jednu od 73 biblijskih knjiga. Evanđelja za cilj i svrhu imaju: iznijeti rad i nauk Isusa Krista te naglasiti njegovo božanstvo. Uz to, Matej je, kao i svaki evanđelista, dao Evanđelju svoj osobni naglasak i pečat. Matejevo Evanđelje smatra se najpotpunijim i najpreglednjim.

Sveti je Matej nakon Isusovog uskrsnuća i uzašašća propovijedao u Palestini, s ostalim apostolima. Predaja govori da je umro kao mučenik.

Godišnji spomen Svetog Mateja slavi se 21. rujna. Gradnjom crkve u Viškovu 1862. godine, sveti Matej postaje zaštitnikom crkve i župe, a naselje Viškov breg postaje tada Sveti Matej.

Poruku koju je Matej prenosio u svojem životu glasi – ‘Isus je Spasitelj svih ljudi.’

Molitva svetom Mateju

„Sveti Mateju,

u svom Evandjelu otkrivaš nam Isusa, kao dugo očekivanog Mesiju koji je došao ispuniti Pismo, dao nam novu zapovijed ljubavi i osnovao svoju Crkvu.

Isprosi nam milost, da vidimo kako Krist živi u svojoj Crkvi. Daj da ga naslijedujemo i svjedočimo svojim zemaljskim životom, te mu se pridružimo u vječnosti.

Gdje On živi i kraljuje u jedinstvu s Ocem i Duhom Svetim, Bog – po sve vijeke vjekova.
Amen“.

150. godina posvete crkve sv. Mateja Viškovo 1865. – 2015.

U Spomenici župe Sv. Matej piše: Crkva je posvećena od strane tršćansko-koparskog biskupa Bartola Legata 1865. godine. Od tada ima povlasticu potpunog proštenja za dan posvećenja crkve 2. jula svake godine i kroz čitavu osminu od 2. jula 1865. Taj tekst je uklesan na latinskom jeziku u spomen - ploču koja se nalazi na pročelju naše crkve.

Od 2. do 9. srpnja svake godine, svi vjernici mogu dobiti potpuni oprost u našoj crkvi, kojeg mogu namijeniti za sebe ili pokojne.

Potpuni oprost može se primiti samo jedanput na dan (jednom dnevno u razdoblju od 2. do 9. srpnja).

Za potpuni oprost traži se: sakramentalna (valjana) Ispovijed, Sveta Pričest, da pohodimo župnu crkvu Sv. Mateja ap. u Viškovu na dane od 2. do 9. srpnja, da izmolimo u crkvi neku molitvu na nakanu sv. Oca (npr. barem Očenaš i Vjerovanje) i da se odrekнемo svakog, pa i lakog grijeha te bliže grješne prigode.

Po potpunom oprostu, Crkva poseže i koristi se preobilnim blagom zasluga i zadovoljštine koje su nam donijeli i prenijeli Spasitelj, Blažena Djevica Marija i sveci, čime pojedini vjernik zadobiva oprost vremenite kazne, koju je zaslužio svojim grijesima, bilo ovdje bilo u čistilištu.

To znači, da mu je Crkva iz svoje duhovne riznice, kao najveću moguću mjeru primjene Božjeg milosrđa, namijenila toliko duhovnih zasluga i zadovoljštine koliko je potrebno da se Božjoj pravdi potpuno zadovolji za sve ono što je bio dužan do sada zadovoljiti za svoje grijehi.

Ornament koji prati i veliča našu svečanu brošuru preuzet je s oltara naše crkve te joj daje poseban i jedinstven izričaj, sukladan proslavi i dostojan važnosti 150. obljetnice posvećenja crkve sv. Mateja.

Crkveni velikani s Viškova

Fra Marijan Blažić

Fra Marijan Blažić, katolički prezbiter, franjevac, pedagog i publicist rođen je 25. ožujka 1897. u Sv. Mateju - Viškovo, a umro je 25. listopada 1944. kao mučenik i žrtva pokolja na Daksi. Tijekom svojeg života mnogo je propovijedao, najviše na području južne Dalmacije.

Crkve su često bile prepune zainteresiranih slušatelja koji su nerijetko dolazili iz udaljenih krajeva samo da čuju i dožive novitete koje je iskusni otac Blažić unosio u načine argumentiranja i komunikacije sa svojim sljedbenicima. Zaredio se za svećenika 20. ožujka 1920. godine i kao prezbiter pohađao Filozofski fakultet u Zagrebu, a svoje znanje proširio je i u Firenci i Münchenu.

Nakon diplome radi kao nastavnik u franjevačkoj gimnaziji na Badiji, potom u Dubrovniku gdje predaje i filozofiju na Teološkom studiju. Godine 1942. fra Blažić postaje provincijalni delegat za južnu Dalmaciju te svakodnevno pomaže siromasima u dubrovačkom Samostanu male braće, osiguravajući im najnužnije namirnice kao što su kruh, brašno i šećer.

Važno je spomenuti kako je za života napisao i izdao knjige „Evolucija i postanak čovjeka“ (1939.) i „Osnovne pojave života“ (1942.).

Rat je obilježio njegove posljednje godine života. Iako se nadao da će ga preživjeti, duhovno je bio spremjan predati svoj život Bogu. Ubijen je na Daksi, po dolasku u Dubrovnik, skupa s ostalim mučenicima.

Povodom obilježavanja obljetnice posvete crkve sv. Mateja na Viškovu, na trgu, neposredno ispred same župe, postavit ćemo bistu Fra Marijana Blažića u njegovu vječnu čast i spomen.

Braća Baštjan

Braća blizanci Ivan i Mate Baštjan (Bastian) rođeni su u mjestu Gornji Jugi kraj Kastva, 3. rujna 1828. godine. Školovali su se u Rijeci i Zagrebu, dok su bogosloviju studirali u Gorici i Trstu.

Ivan je bio svećenik i samouki slikar koji je neko vrijeme, nakon studija, živio u Bujama i službovao kao župni vikar. U dodir s hrvatskim preporodom je, kao i njegov brat, došao za

vrijeme školovanja u Zagrebu. Od tад su zajedno radili na preporodu istarskih Hrvata, slijedeći rad biskupa Jurja Dobrile.

Krajem 1850-tih odlaze u Trst gdje do svoje smrti rade kao vjeroučitelji u nekoliko škola. Najpoznatiji Ivanov uradak zasigurno su popularni pučki likovi istarskog preporoda – Franine i Jurine – junaci koje je osmislio njegov brat Mate, a on slikovno oblikovao za list *Naša sloga*. Drugo, poznatije Ivanovo djelo je hodočasnička zastava koju su hodočasnici iz Kastva dugo vremena nosili na svojem svetom putu prema Trsatu.

Ivanov rad neki pamte i po tome što je izradio portret jednog od najznačajnijih hrvatskih biskupa Josipa Jurja Strossmayera. Uz navedeno, iz njegovog kista nastale su brojne svete slike u maniri akademskog manirizma koje se nalaze u crkvama u Humu, Viškovu, Voloskom i na Kukuljanovu.

Važno je istaknuti kako je upravo Ivan Baštjan naslikao sliku sv. Mateja, apostola koji kraljiči glavni oltar naše crkve.

Mate je poznati hrvatski književnik, svećenik i političar čiji je sveukupni rad do danas ostao daleko poznatiji od bratova te je jedan od osoba koje su imali najveći utjecaj na razvoj i održanje istarskog preporodnog pokreta.

Ideju ilirizma usvojio je, kao i brat Ivan, u ranoj dobi, kao srednjoškolac, na školovanju u Zagrebu. Nakon fakulteta, a prije trajnog preseljenja u Trst, službuje kao kapelan u Umagu i Crnom Vrhu. Za njegovu ulogu i poziciju u hrvatskom narodnom preporodu veoma je zaslužan biskup Juraj Dobrila.

U književnosti Mate je najpoznatiji po svojim pjesmama. Njegova djela ponajprije su nosila domoljubni karakter, no to ga nije sprječilo da objavljuje cijenjenu i preporodnu refleksivnu i ljubavnu liriku. Pjesme i tekstovi prvijenci objavljuvani su mu u publikacijama *Neven i Orlić*. Nekoliko njegovih kasnijih pjesama prevedeno je na talijanski jezik, a dok se jedan dio zagubio, drugi je sadržan u *Vijencu* iz 1889. godine zahvaljujući Marinu Sabliću.

Svoju poeziju i prozu Mate je često objavljivao pod pseudonimom Omišljanin.

Kao jedan od nositelja hrvatskih političkih pokreta na području Istre i Kvarnera u 1870.-im godinama pokreće list *Naša sloga* čiji je glavni urednik sve do svoje smrti. Za taj je list napisao mnogo članaka, primarno političkog, ali i društvenog te kulturnog sadržaja, satira i komično - edukativnih tekstova poput „Diple babinoga Marka“. Tu su i razgovori „Med Markom i Grgom“ te dijalazi vrlo popularnih likova Franine i Jurine koji simboliziraju dva zamišljena istarska seljaka čiji razgovori se vode na pravoj, originalnoj kastavskoj čakavštini.

Nakon smrti, za iznimno talentiranim Matom, u rukopisu je ostala nedovršena drama „Zadnji kastavski kapelan“, dva epa, religiozno intoniran „Trsat“, komični tekst „Zidanje lovranske lože“ te nacrt alegorijsko-povijesne drame „Slavija“ i prijevodi s češkog, poljskog i talijanskog jezika.

U želji iskazivanja iskrene zahvalnosti za rad i doprinos braće Baštjan, u sklopu proslave obljetnice posvete, svečano ćemo postaviti ploču s reljefom u predvorju naše crkve sv. Mateja na Viškovu.

O Viškovu

Malo je pisanih podataka o počecima razvoja područja današnje Općine Viškovo. Njezin najveći dio - Halubje kraj je pastirske tradicije, o čemu svjedoči sam naziv koji potječe od riječi halupa, što znači pastirska koliba.

Naselje Viškovo nastalo je, prema procjeni povjesničara, u 18. stoljeću, a u članaku „Naše sloge“ iz 1892. godine je navedeno: „Selo sv. Matej jest maleno, ali ubavno mjestance sagrađeno na malenom brežuljku po čemu ga nazivlje okolica Viškov breg. Neću da ga hvalim, nu mora se priznati da spada među najljepša sela Kastavštine... Ima lijepih prostranih kuća, a među njima bjelasa se na daleko crkva na čast sv. Mateju, te školska zgrada. Ova potonja nalazi se na najljepšem mjestu sela.“

Također postoje pouzdani podaci iz 18. stoljeća u vrijeme Marije Terezije o kojem spomenute novine pišu: „U sred sela je šterna (zdenac) sa carskim grbom koju je dala sagraditi carica Marija Terezija, da u ono doba ovud prolazeći vojnici, budu imali odmarajući se pri ruci, čiste, friške vode. Lijepo je obzidana – grlo joj je gvožđem okovano te proviđeno koluturom za dizanje vode. Ista je bila u posjedu finansijske oblasti koja je ovdje do najnovijeg doba svoje sjelo nu i ta sa školskom zgradom prešla je u ruke općine – odnosno na uporabu svećenika i učiteljem. Tik do sela nalazi se liepo, prostrano groblje, prošle godine povećano, sa crkvicom sv. Roka.“

Razvoj kraja povezan je s izgradnjom ceste koja je od davnine otvarala put prema Italiji, Austriji i ostalim europskim državama.

Zanimljiva je povijest samog nastanka imena Viškovo. Nastalo na bregu, mjesto je isprva dobilo naziv Viškov breg ili Viški. Ubrzo je na bregu izgrađena kapelica posvećena sv. Mateju, po kojoj je i mjesto prozvano Sveti Matej. Prvi spomen imena mjesta Sveti Matej zabilježen je na austrijskom zemljovidu nastalom u razdoblju od 1763. do 1784. godine.

Općina Viškovo službeno je osnovana 15. travnja 1993. godine. Jedna je od jedinica lokalne samouprave Primorsko-goranske županije, koje su iz bivše Općine Rijeka osnovane dvije godine nakon proglašenja samostalne Republike Hrvatske. Prilikom osnivanja Općine, područje broji 6.918 stanovnika, da bi danas taj broj kotirao oko 15.000. Općinu čini nekoliko većih naselja: Viškovo, Marinići, Marčelji, Saršoni, Mladenčići, Sroki i Kosi.

Područje Općine Viškovo smješteno je sjeverozapadno od Rijeke na površini od 20-tak kvadratnih kilometara. Blizina Rijeke, Opatije, graničnog prijelaza sa Slovenijom, ljepote prirode i pogodnosti življnenja u malom mjestu obilježja su koja ovaj kraj čine sve privlačnijim.

Župa sv. Mateja Viškovo

Viškovo 30, 51216 Viškovo

T: 051 256 862

F: 051 504 373

www.zupa-viskovo.org

Općina Viškovo

TURISTIČKA ZAJEDNICA
OPĆINE VIŠKOVO